

A júliusi Tiszatáj

Kányádi Sándor Verse a vers körül című ciklusával nyit a folyóirat új száma, „megcsodáltam a nagyvilág/ csodálni-valóan szép/katedrálisait/de imádkozni csak itthon/gyermekkorom öreg/templomában tudnék/ha tudnék” — olvashatjuk például az Egy zárandók naplójából című versben. A nyolc darabból álló ciklus a hagyományokhoz való kötődéstől a modern formakezelésig és intellektuális tudatosságig a Kányádi-vers szinte minden lényeges jellemzőjét fölillantja. Kiss Benedek, a fiatalabb költő-nemzedék egyik legtehetségesebb tagja három új versével szerepel. (Közülük a

Szemem parazsa mellett címet emeljük ki.) Orbán Ottó műveiben a fájdalmas és groteszk objektivitás mögött a kor, a történelem nagy kérdéseivel való szembenézés rejlik. Eörsi István, Rózsa Endre és Sárközi József verseit is olvashatjuk a lap új számában. Az elmúlt év tavaszán megjelent hőmezővásárhelyi összeállításához hasonlóan, a Városaink-sorozat folytatásaként most Makó múltjával és jelenével öt írás foglalkozik. Szervesen kapcsolódik ehhez a tömbhöz az Erdei Ferenc munkásságát tárgyaló négy tanulmány. Tóth Ferenc a makói népi élet jellemző mozzanatait

válogatta össze, Szalay Ferenc pedig a hagyomány változás karrierjéről ír. Tóth Béla az egyik makói gyárról készített irodalmi riportot. A bezárt tanyai iskolák körüli gondokról szól Horváth Dezső írása. Makó szellemi életének jelentős alakjairól rajzol emlékeztető portrékat Annus József (ENSZ-ülések a Lélek-cukrászdában). Tudomány és politika Erdei Ferenc munkásságában címmel Kulcsár Kálmán akadémikus a szociológus és a politikus Erdei pályáját jellemzi. Forgó István a képviselő Erdei Ferencre emlékezik, s kiadatlant Erdei-leveleket is közöl. Tamasi Mihály Erdei Ferenc és a makói parasztság kapcsolatát elemzi. Erdei irodalomszemléletének vizsgálatát Görömbei András úttörő tanulmánya végzi el. A makói összeállítást Mőser Zoltán fotói is gazdagítják.

A 90 évvel ezelőtt született Füst Milánra emlékezik az Örökség rovatban Sik Csaba. Kis Pintér Imre tanulmánya a Füst Milán-írásműködés egyik legjobb bemutatása. „A magyar kultúra sok nagy fényűzése közül az egyik, hogy máig nem fogadta be Füst Milán költészetét” — írja egy helyen a szerző.

Polner Zoltán negyedik kötetéről, a Tánctörténet Vasy Géza bírálatát olvashatjuk a kritika rovatban. Polner néprajzi gyűjtését (Föld születe fájat...), melyet a Somogyi-könyvtár adott ki, Katona Imre méltatja. A Somogyi-könyvtár további három kiadványáról közöl kritikát a Tiszatáj. Hajdú Géza Vársárhelyi egyetemes könyvtárak 1827–1944 című munkáját és Péter László könyvét (Ady nálunk) Tégla István ismerteti, Palásti Pál könyvecskéjéről (Csongrádi házak oromdíszei) Katona Imre ír. Recenzió jelent meg a makói Úttörő Tsz történetét feldolgozó kötetéről (Halász Péter–Tóthné Lóós Gyöngyi: Egy termelőszövetkezet harminc éve), a Békései Élet repertóriumáról és Szentirmai László Egyetemi hallgatók Szegeden című könyvéről.

A Művészet rovatban a sepsiszentgyörgyi színházi kollokviumról Ablonczy László számol be. A Műteremtő rovatban sorozatban Horváth Dezső beszélget a Makón élő Jámorné Balog Tündével.

Kemence-vizsga

Kifogástalanul vizsgázott Bélapátfalván az épülő új cementgyár első klinkerégető forgókemencéje. A nagyberuházás gépmonstrumát 72 órán át „hidegen” járaták. A háromnapos éjjel-nappali üzemi próbák pénteken fejeződtek be.

Az öt méter átmérőjű, 65 méter hosszúságú hengeres acéltest alkatrészeit a Szovjetunióban gyártották.

A bélapátfalval cementgyár évente 1 millió 250 000 tonna cementet termel majd. (MTI)

Újítómozgalom a közlekedésben

Az MTESZ megyei szervezete, a Népi Ellenőrzési Bizottság, a Magyar Közgazdasági Társaság, a Közlekedéstudományi Egyesület és a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület Csongrád megyei csoportja tegnap, pénteken délután előadást rendezett Szegeden, a Technika Házában.

Dr. Tihanyi Ernő, a Csongrád megyei NEB általános elnökhelyettese beszámolt azokról a vizsgálatokról, amelyek a közelmúltban tartottak a közlekedési vállalatoknál. Elmondotta, hogy az újítómozgalom jelentős eredményeket mondhat magáénak. Több helyen azonban problémák is mutatkoznak. Igen sok az elutasítás a postánál, arra hivatkozva, hogy a megvalósításhoz szükséges anyagokat nehezen lehet beszerezni, avagy viszonylagos csak az újítás. Az elutasítottak többnyire belenyugodnak a döntésbe, mivel csak eszméi díjazásban részesülnek.

Részletesen feltárták az eredményeket és hibákat a MÁV Szegedi Igazgatóságánál, a Volán 10. számú Vállalatánál, az AFIT XI. Autójavító Vállalatnál, a KPM Szegedi Közüti Igazgatóságánál, a Szegedi Közlekedési Vállalatnál, a Szegedi Posta-igazgatóságnál és a Hőmezővásárhelyi Közútépítő Vállalatnál. Az előadást követő vitában résztvevők több javaslatot tettek. Olyanokat, amelyeknek megvalósítása serkentene az újítómozgalmat és lehetőség nyílna a tapasztalatok cseréjére is.

Születésnap köszöntő

Somogyi Károlyné felvétele

Emelem poharam, akármomondani lyukasztással érvényesített menetjegyet az Ön egészségére, kedves Szegedi Villamos, abból az alkalomból, hogy ma, 1978. július elsején tölti be hetvenedik életévét. Négyévi „kihordási idő” után, 1908-ban ezen a napon indult el első útjára, tisztelegve folytatva elődei, az 1857-es születésű omnibusz, s az 1884-es lóvasút pályafutását. A gazda, a Közüti Vaspálya Részvénytársaság elégedett lehetett már az Ön gyermekkorai teljesítményével is: hat vonalon futott 38 kocsival, s hetvéssé már 7,7 millió utast szállított. Szép eredmény egy fiatalkorútlól. Legszebb férfikorában — emlékszünk rá —, 1955-ben 28 millió utassal, s 128 ezer tonna teherrel járta a város 30 kilométeres hálózatát. Még abban az évben született kistestvére, az autóbussz négy vonalon futott, s noha akkor még úgy látszott, vetélytársa lesz az ifjú családnak, később bebizonyosodott, mindketten életképesek, egymástól elválasztva is.

Az élet sora úgy hozta, az Ön szárnyait időnként meg kellett nyírbálni: a teherszállításra alkalmasabbak voltak a Zil-ek, IFA-k, a kiterősi helyett gyorsabbnak bizonyult a kétvágányú közlekedés, az azonban biztos: Ön ma is kitűnő egészséggel örvend. Igaz, szüksége volt néhány fiatalító kúrára, hogy pályája a szó szoros értelmében töretlenül ívelhessen. Új ruhát is többször „varratott” a Szegedi Közleke-

dési Vállalat, ezek a sárga csuklósok igazán jól állnak Önnek. Élettompójában is csak olykor mutatkozik fennakadás, akármomondani járatkimaradás, de higgye el, alkalmankénti szörlődésünk megértéssel párosul. Tudjuk, hetvenévesen már joggal sajognak az előregedett tagok, s 16,4 kilométer hosszú mai pályáján évente 47 millió 660 ezer utas szállítása igazán nem csekélység, ráadásul épp ugyanannyi kocsival, mint hetven évvel ezelőtt.

Ma, amikor jó egészséget kívánunk Önnek valamilyen utastársunk nevében, engedje meg, hogy köszöntsük azokat is, akik ebben a hét évtizednyi munkakodásban segítőtársak voltak. A villamosvezetőket és karbantartókat, a jegyellenőröket és elektromos szerelőket, a takarítókat és a statisztikusokat, a munkaverseny-mozgalom szervezőit és résztvevőit, a mérnököket és tervezőket, az ipari tanulókat és a nyugdíjasokat, s azokat is, akik a legfiatalabb rokon, a trolibusz megszületésénél bábáskodnak. A kistestvér világra jötté persze nem jelenti, hogy Ön mostohagyerekké válik, szívós természetét ismerve még sokáig rójuk majd együtt a kilométereket, Ön, a Szegedi Villamos, s mi, az utasok, akiknek nevében jó minőségű vágányokat, biztonsággal működő fedezőjelzőket, minél kevesebb hibás alkatrészt és vezetékszakadást, a kereszteszövedésekben, megállókban figyelmes utasokat — szóval biztató jövőt kíván Pálfi Katalin

Miről írnak a magyar nyelvű szovjet lapok?

A Szovjetunió júliusi száma Közös irányítással címmel ír a magyar-szovjet ifjúsági kapcsolatok fejlődéséről. Az Izsevszki Autógyár példáján arról tudósít, hogyan segítik a betanított és segéd munkás fiatalokat a magasabb szakmai és elméleti képzettség megszerzéséhez, s hogyan nevelik őket a gyár leendő vezetőivé. Az úrfényképezés nyújtotta földi lehetőségekről szól az Egy tő megismerése az úrból című írás. A betű mestere című riport az Athenaeum Nyomdába vezet, ahol a magyar nyelvű szovjet lapok is készülnek. A lap mellékletében olvashatunk a zoológusok aszkanyija-novai paradicsomáról, az állatok elejtéséről, befogásáról. Egy írás arról szól, miként szövődött barátság egy örmény meg egy magyar szobrászművész között. A lap munkatársa a jereváni gyermekképtár igazgatójával készített riportot.

A Szputnyik legújabb száma terjedelemben publikálja Leonid Breznyev Kis Föld című feljegyzését. A szerző a második világháború egyik ütközetéről mondja el hiteles visszaemlékezését. A Találkozó Havannában című írás a fiatalok nemzetközi találkozóinak történetéről szól. Az olvasó megismerkedhet a közép-szibériai tájakkal, Dombaj havas ösvényeivel, a rákhalások szigetével. A geokémikus diagnosztika című írás az érelmeszesedés problémáit tárgyalja. A világűrbe... a földgolyón át című cikk kissé meghökkenítő kérdéseket tesz fel: át-fúrní, átlukasztani a földgolyót? Ez az ötlet talán már akkor megszületett, amikor őseink megtudták, hogy a Föld gömb alakú. Valóban, miért is ne lehetne megpróbálni? További cimszavak: A maya indiánok titokzatos civilizációja; Szárnyas terepjáró; A kihalásra ítélt falvak sorsa. A sportrovat az 1980. évi moszkvai nyári olimpiai játékok elé tekint.

A Szovjet Irodalom 7. számában Vlagyimir Tyendrakov Holdfogyatkozás című regényét közli. Tyendrakov művei mindig olyan bonyolult erkölcsi konfliktusokra épülnek, amelyek nem csupán elvi állásfoglalást és szilárdságot követelnek a hősektől, hanem lehetővé teszik azt is, hogy megvédjék álláspontjukat. A Holdfogyatkozás című új regényének hőse Pável, olyan szituációba kerül, amikor problémáit a közösséghez fordulva tudja csak megoldani. A folyóirat két nyelven közli Alekszandr Blok

néhány versét. A bajkiáltó madár címmel fejezeteket olvashatunk Alekszandr Blok életéről és munkásságáról. A magyar filmművészetéről, kulturális kapcsolatainkról tudósítások, hírek számolnak be. A mű-mellékletben Irina Csepik szovjet portréfestő munkái szerepelnek.

A Lányok, Asszonyok júliusi számában olvashatjuk, hogy Havannában négyszáz küldött képvisel a magyar ifjúságot. A kulturális csoport száz tagja közül néhányat bemutat a lap riportere. Az állam törődik az emberek egészségével címmel betekintést nyerhetünk a szovjet egészségügyi rendszerbe, Magyarországról évente több mint száz ezren utaznak a Szovjetunióba. Közülük keresett fel néhányat a lap munkatársa. A hatmillió példányszámban megjelenő Krokogyl című lap főszerkesztőjét, Jevgenyij Dubrovint interjúból ismerhetik meg az olvasók. Hogyan nevelik a szovjet óvodákban a gyerekeket? — erre a kérdésre ad választ az Együtt a szülőkkel című írás.

Erdei pihenő — városlakóknak

Az autósok könnyen kirándulnak, ha zöldre, pihenésre vágyanak, a városlakó gyalogos azonban nehezebben szánja rá magát a hosszabb útra. A Dél-alföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság és az Erdőrendezés Tarján, Felsőváros és a Csongrádi sugárút mellett épülő új városrész lakóinak panaszából kiindulva városlakóknak létesített erdei kiránduló- és pihenőhelyet a Bikató mellett. Talán könnyebben rá találunk, akik mozgási lehetőséget és szabad levegőt keresnek, ha elmondjuk, hogy a Csongrádi és a József Attila sugárút közötti területnek körülbelül a felezővonalán, de a körtőlésen kívül, a Tölgyes utca folytatásaként vivő kis út mellett van egy kis erdő körisfákból és tölgyből. Közel kéthektárnyi területen hangulatos faéptímenyek, esőbeálló, asztalok és rönkből ácsolt padok várják a látogatókat, kirándulókat. A közeli napokban elkészül az erdei tornapálya, és a fákat, gombákat, madarakat képekkel-táblákkal ismertető kis sétaút is. Az út másik oldalán található az iskolások nyári napközis tábora, a diákokra is gondolva az erdő szélén ülőkéikkel körbe vett táborfüzrakó-, illetve szalonasütő-helyet is készítettek.

A pihenő egy részlete

Az erdei pihenő jól átgondolt program részeként készült, még ebben az évben öt hasonló építenek: Alsóvároson a Sancer-tavak környékén, valamint a Körtemető mellett, Ságvártele-

pen, a Vér-tó környékén és Szőregen is. A készítőknél két kérdés van: használjuk egészséggel, hiszen nekünk épült — és vigyázzunk rá, mert a miénk.

Leszerelők köszöntése

Tíz hónappal ezelőtt vonultak be sorkatonák azok a fiatalok, akik majd külszázgi egyetemeken, főiskolákban folytatják tanulmányaikat. Honvédelmi törvényünk szerint nekik, mint előfelvételseknek tíz hónapot kell szolgálniuk az iskola megkezdése előtt. Most telt le ez a tíz hónap, és ebből az alkalomból tegnap ünnepséget rendeztek a szegedi Zalka laktanyában.

A párt, a tanács szervek, a KISZ és a Hazafias Népfront megjelent képviselői előtt Szeles János alezredes üdvözölte a leszerelőket, megköszönve helytállásukat. A parancsnokság és az alakulat pártbizottsága külön elismerését fejezte ki azért, mert az előfelvételsek ki-magasló eredményt értek el a katonai tudnivalók elsajátításában, a szolgálat telje-

sítése, a harci felkészülésben és a politikai ismeretek gyarapításában.

Dicséret, elismerés illette a fiatal katonákat és előjárókat azért, mert a most leszerelő állománynak több mint 60 százaléka elérte a Magyar Néphadsereg Kiváló Katonája címet. Összesen tízenegy kiváló rajról és öt kiváló szakaszcsoportról tettek említést az ünnepségen, és egy alakulatnál valóban kiemelkedő sikere a kollektív munkának. Ezzel az eredménnyel Kata János őrnagy egysége ezúttal másodszorra el is kapta meg a Magyar Néphadsereg Kiváló Katonája címet.

Az impozáns katonai ünnepségen a parancsnokság jó tanulást kívánt a leszerelőknek külföldi tanulmányaihoz, amelyek megkezdése előtt most rövid pihenőre lesz idejük.